

SUVANNON

SEUTU

Museo-projekti
käynnissä s. 4-5

Tietokoneella
ympäri
maailmaa s. 6

Perinteenkerääjä
esittäytyy s. 7

Kylät olivat täynnä
toimintaa, s. 10-11

Kopioi talteen
talkookaavakkeet
s. 12-13.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 3 • 1999
T O U K O K U U

Sirkka Kuuppo on ahkera perinteenkerääjä. Lottatarvikkeet ovat yksi hänen keräilykohteistaan.

TOIMITUKSEN TUOLI

Sakkola-museohanke on lähtenyt riipeästi, suorastaan rytinällä käyntiin: rahoitus on varmistunut, työntekijä valittu, internet-sivut suunnitteilla ja aineistonkeruu käynnistymässä.

Näillä näkymin Sakkola-museon avajaisia juhliitaan vuoden kuluttua kesäkuun alussa. Museo- ja perinteenkeruuhankkeesta kerrotaan tarkemmin lehden sisäsivuilla, ja lehdestä löytyvät myös mallit talkootyölomakkeiden kopiaoimista varten.

Hankkeeseen liittyviä yhteydenottoja voi tehdä niin työryhmän jäsenille kuin kirjeitse omaan postilokero-osoitteeseen (sivu5).

Sähköpostiosoite ei ole vielä valmiina, mutta tarkoituksena on avata kaikki mahdolliset viestintäkanavat asian eteenpäin viemiseksi.

Toukokuun loppupuolella edetään myös ystäväkuntatoiminnassa Sakkolan eli Gromovon suuntaan. Lempäälästä, Vesilahdesta ja Punkalaitumelta lähtee joukko kuntien edustajia yhdessä säätiön edustajien kanssa paikan päälle ystävyyskuntatoimintaa virittelemään. Tarkoituksena on tavata venäläisiä viranomaisia ja tutustuttaa samalla suomalaisten kuntien edustajia tulevan ystäväkunnan maisemiin ja olosuhteisiin.

Kesäkuussa on vuotuisten Karjalan Liiton kesäjuhlien vuoro, tällä kertaa niitä vietetään Vaasassa. Elokuulla Sakkolan omat pitäjäjuhlat kutsuvat karjalaisia koolle Huittisiin. Myös vuoden 2000 juhlapaikka on jo päätetty, Orivesi ottaa tuolloin pitäjäjuhlaan vastaan.

Mutta nyt on aika toivottaa myös hyvää äitienpäivää ja leppoista kesän odotusta.

Marjo Ristilä-Toikka

Muutama paikka vapaana
Matkalle Pietarin kautta Sakkolaan
12.-15.6.1999. Bussi lähtee Tampereelta ja
kulkee Viialan, Valkeakosken ja
Lahden kautta Vaalimaalle.
Kuljettajana Erkki Ahonen.
Ota heti yhteys Veli Niemiseen p. 02-767 4028.

**”Aina hauskaa olla pittää,
niin on, ei maha mittään...”**
Vielä ehdit sipasta ennen juhannusta
Erkin matkassa kotiseuturetkellä.
Aika 20.6-23.6.1999 Tallinna-Rakvere-
Pietari-Kiviniemi-Viipurin kautta takaisin.
Hinta 1350 mk/hlö. Ilmoittautumiset Helka Saarinen,
Tuomikuja 10, 37550 Lempäälä puh. 03-3677 349

SUKUSEURA IEVALOISET
SUKUKOKOUS 13.5.1999
Jumalanpalvelus Hollolan kirkossa klo 10,
ruokailu ja sukkokokous Hennalan
varuskunnan toimiupseerikerholla.
Tutustuminen Viipurin sotilassairaalan
lääkintämuseoon Hennalassa.
Token linja-auto Orivedeltä klo 7.15, Tampereen
linja-autoasemalta klo 8.00. Meno-paluu 80 mk.
Pikaiset tiedustelut
Maija Kajarinne p. 03-3351731,
Kaarina Kekki o3-5141669

Tilaa Suvannon Seutu -
omaksi tai lahjaksi.
Puh. iltaisin 03-3748 448

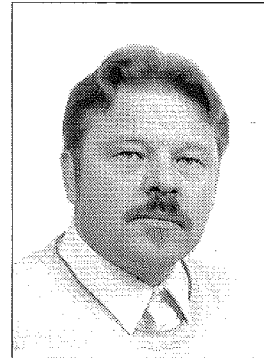
PAUKUN PALSTA

Viime viikkoina on uutiskuvissa näytetty loputtomien albanialaisten pakolaisvirtojen vaellusta Kosovosta naapurimaihin. Sadattuhannet ihmiset ovat joutuneet jättämään kotinsa ja kotiseutunsa. Kaikki se tuska ja kurjuus on paistanut niiden ihmisten ilmeistä, jotka ovat joutuneet lähtemään raakaa vainolaista pakoon. Kodit on tuhottu ja omaisuus hävitetty. Aviomiehiä ja poikia on teloitettu ilman sen suurempia oikeudenkäyntejä.

Ihmetyttää, että voiko vielä tänä päivänä, vuoden 2000 kynnyksellä sivistyneessä maailmassa, Euroopassa, aivan tuossa nurkan takana, tapahtua tällaista. Miten on mahdollista, että vuosisatoja naapureina asuneet ihmiset alkavat vihata toisiaan noin silmittömällä tavalla? Miten tällaista annetaan vielä tapahtua? Eikö kukaan voi kovalla kädellä puuttua asiaan? Missä on kansainvälinen oikeus?

Mudassa, viimassa ja sateessa vaeltavat ihmismassat tuovat väkisin miehen mieleen kohta kuuden vuosikymmenen takaiset tapahtumat armaan kotimme kamaralla. Tuolloin ei ollut televisiokameroita kuvaamassa eikä satelliittiyhteyksiä välittämässä suorana lähetyksenä maailmalle sitä hätää ja katkeruutta, joka silloin jäyti Karjalan evakkojen sisimmässä heidän taivalta-essaan kohti tuntematonta tulevaisuutta.

Heiltäkin oli kodit hävitetty ja kotiseutu runneltu. Heidätkin ajoi kotikonniltaan vahvempi ja häikäilemättömämpi kansa ja ennen kaikkea sen kan-

san johtaja. Kosovossa tehdään parhailaan etnistä puhdistusta entisen Neuvostoliiton malliin. Albaanit ajetaan kotoaan ja tilalle tulee serbejä. Näin kävi meidänkin sukujemme perintömaille luovutetussa Karjalassa. Suomalaiset karjalaiset ajettiin kodeistaan ja tilalle tuotiin ummikko-venäläisiä. Nykyisin Karjalan kannas ja Laatokan karjala ovat etnisesti melko puhtaasti venäläisiä alueita.

Kansainvälinen oikeus ja omatunto vaativat, että albaanien pitäisi saada muuttaa takaisin kotiinsa. Eikö samalla tavalla olisi oikeudenmukaista, että väkisin meiltä viety Karjalakin palautettaisiin oikeille omistajilleen? Onko oikein, että venäläiset myyvät meille puutavaraa kalliilla hinnalla meidän omista metsistämme?

Mikä on oikein ja mikä on väärin, sitä on kovin vaikea mennä suoralta kädeltä sanomaan. Onko 60 vuotta jo niin pitkä aika, että niin vanhoja asioita ei enää kannata muistella? Voidaanko katsoa, että näiden vuosikymmenien aikana meidän perintöoikeutemme isien ja isoisien maihin on lakannut olemasta? Onko Karjalan kannas enemmän meidän kotiseutuamme kuin niiden ihmisten, jotka on sinne jostain Venäjän takamailta siirretty?

Uskon, että vapaa, demokraattisesti hallitun kansan muisti on pitkä. Eivät nämä vääryydet unohdu moniin vuosikymmeniin – ehkä ei koskaan. Uskon, että Karjalan kaipuu on vahva vielä syntymättömienkin sukupolvien keskuudessa. Mutta ei katkeruus ja viha saa kohdistua niihin ihmisiin, jotka ovat vastoin heidän omaa tahtoaan siirretty meiltä vääryydellä viedyille alueille. Ei se ole heidän vikansa.

Suvanto-Säätiön jäseniin on otettu yhteyttä – minuunkin – ja sanottu, että ei ole oikein, että säätiö toimii humanitaarisen avun välittäjänä niille ihmisille, jotka on tuotu suomalaisten sijaan Suomen Karjalaan.

Haluan tässä yhteydessä muistuttaa, että säätiön varoja ei käytetä markkakaan humanitaarisen avun viemiseksi entisen Sakkolan alueelle. Säätiö kylä toimii koordinoijana ja välittäjänä, mutta rahaa ei säätiön kassasta tähän tarkoitukseen osoiteta.

Kaikki tavara, mitä Sakkolan alueel-

le on toimitettu, on ollut lahjoitustavaraa ja säätiöllä on nimenomaan tätä avustustoimintaa varten oma, lahjoitusvaroilla perustettu tulli, josta kuljetuskustannuksia ja muita välittömiä menoja kustannetaan. Lahjoitustavaran viejät ovat itse kustantaneet matkansa. Talkoilla näitä asioita on hoidettu.

Jos olet kiinnostunut Stalinin vainojen yhteydessä teloitetuista suomalaisista, internetistä löydät asiaa koskevaa tietoa venäläisten sivuilta osoitteesta:

Hannu J. Paukku
Suvanto-Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja

Laukkanen jatkaa Karjalan Liiton johdossa

Karjalan Liiton puheenjohtajana jatkaa edelleen kansanedustaja Markku Laukkanen, ja varapuheenjohtajana Hanna Markkula-Kivisilta. Toiseksi varapuheenjohtajaksi liittokokous valitsi Sulo Maanosen. Liiton kunniapuheenjohtajaksi kutsuttiin Matti Mansikka.

Huhtikuun lopulla Karjalan Liiton edustajat tapasivat Suomen ulkopoliittista johtoa. Keskusteluissa presidentti Martti Ahtisaaren ja ulkoministeri Tarja Halosen kanssa esitettiin vetoamus Karjalaa koskevien ehdotusten ottamisesta EU:n asialistalle Suomen ollessa EU:n puheenjohtajamaa.

Vuosina 1999-2000 Karjalan Liiton toiminta rakentuu Juuret Karjalassa-teemalle. Keskeisellä sijalla teeman toteuttamisessa ovat koulut ja tiedotusvälineet. Liitto tuottaa teemaa tukevaa aineisto kouluille ja oppilaitoksille; aineisto on juuri valmistunut.

Liittokokouksessa myönnettiin kultaiset ansiomerkit 35 henkilölle. Myös aktiivisimpia jäsenseuroja palkittiin.

Museohanke etsii yhdyshenkilöitä

Sakkola-perinteen keruu ja taltiointi -hanke on saanut mukavasti myötä-tulta taakseen ja työ on käynnistymä-sä kovaa vauhtia.

Syksyllä 1998 Suvanto-Säätiön hal-litus toimitti Kantri ry:lle hankesuun-nitelman koskien Sakkola-perinteen keruuta ja taltiointia. Hankkeesta on puhekielisesti käytetty nimeä ”Sakko-la-museo -hanke”.

Hankkeen tultua seuturyhmässä hy-väksytyksi ja saatua rahoitusta 200 000 markan kokonaisbudjetilla, on säätiön nimeämä hanketyöryhmä laatinut nyt tarkennetun toimintasuunnitelman.

Hanke noudattaa POMO-rahoituksen (Paikallinen Omaehtoinen Maaseutu-kehityksen Ohjelma -) ehtoja.

Samaan aikaan on menossa myös ni-menmuutos eli Suvanto-Säätiö muut-tuu pian hankkeen alkuvaiheissa Sak-kola-säätiöksi.

Nimenmuutoksesta on tehty asian-mukaiset päätökset ja tarpeelliset asia-paperit on toimitettu rekisteriviran-omaisille.

Hankkeen toteuttamiseen osallistuvat mm. seuraavat yhteisöt:

Haparaisten nuorisoseura,
Lempäälän Karjalaiset,
Vesilahden Karjalaiset,
Punkalaitumen Karjalaiset,
Huittisten Karjalaiset,
Oriveden Karjalaiset sekä
Sakkola-Seura Helsingissä.
Myös Sakkolan sotaveteraanit ja
Sakkolan sotainvalidit
ovat mukana.
Museorakennukseen liittyvissä
asioissa osapuolia ovat
Lempäälän kunta ja
Lempäälä-Seura.

Hankkeeseen on palkattu kesäksi museoalan ammattilainen järjestämään säätiön hallussa olemassa olevan aineiston museokuntoon. Hän ottaa myös vastaan uutta aineistoa sekä laa-tii haastatteluhujeet nauhoitteille.

Tarkoitus myös digitaalisesti vide-oida vanhan Sakkolan nykyisiä mai-semia Gromovossa sekä Romaskissa ja Petrovskojessa. Tavoitteena on, että elokuun loppuun vuonna 2000 men-nessä jokainen Sakkolan kylä kulje-taan läpi videokameran kanssa ja joku vanhempi kyläläinen kertoo paikois-ta, ihmisistä, tapahtumista.

Perinteen, muistojen ja asioiden tal-lettaminen järjestetään kyläkunnittain niin, että kylätapaamisten ja epäviral-listen kyläseurojen kokousten yhtey-dessä sovitaan em. videoinneista, nau-hoituksesta, esineiden ja papereiden-keruusta. Hanketyöryhmän ehdottaa vastuuhenkilöitä ainakin seuraaville kyläkunnille.

Haitermaa-Pannusaari-Voloska
Kirkonkylä
Haparainen
Vilakkala-Kaarnajoki-Makkara
Riiska
Lapinlahti
Ojaniemi
Hovinkylä
Petäjäjärvi
Röykkylä
Kiviniemi
Lupra
Valkjärvi – Kasarmila
Tikansaari
Viiksanlahti

Ehdotuksia yhteyshenkilöistä pyy-detään, samoin yhteydenottoja suku-seuroilta yms. karjalaisyhteisöiltä.

Merkittävistä sakkolalaisista tai sak-kolalaisyntyisistä henkilöistä pyyde-tään lähettämään tietoja suoraan mu-seohankkeelle. Tällaisia henkilöitä ovat mm. Pentti Valkonen, Toivo Hon-kaniemi, Viljam Pylkäs, Larin Paraske, Aleksanteri Kuparinen (eli Aleks. Aava), Armas Maasalo, Hanna Granfelt, Onni Pursiainen, August Kiuru, Oskari Rouvinen, Pentti Repo, Matti Valko-nen, Antti Kuisma, Esko J. Koppanen. Lueteltujen lisäksi työryhmä toivoo li-sää vinkkejä henkilöistä, joilta tietoa ja materiaalia mahdollisesti löytyy.

Sakkolan seurakunnan kirkonkirjat hankitaan Mikkelin maakunta-arkis-tosta ns. mikrokortteina ja niiden lu-kemista varten hankitaan lukulaite.

Yrittäjä- ja palvelutoimintaan liitty-viä dokumentteja (asiakirjat, osakekir-jat, lehtimainokset yms.) kootaan yrit-täjäsuvuilta, hallitusten jäseniltä, jul-kisista arkistoista ja muista lähteistä. Esimerkkejä k.o. instituutioista ovat osuuskaupat, osuuskunnat, kaupat, pankit, myllyt, meijerit, sahat, puutar-hat ja laivayhtiöt. Keskiaukeamalla (sivu 10) on jo listattuna tiedossa ole-via yhdistyksiä kyläkohtaisesti.

Muu Sakkolaan liittyvä aineisto (esi-neet, valokuvat, ilmakuvat, kartat, van-hat ”mummo muistelee”- tyyliset nau-hoitteet, filmit, videot, Sakkolaan liit-tyvä kirjallisuus, Suvannon Seudun vuosikerrat) otetaan vastaan mm. Sak-kola-Museon postilokeron kautta. Han-ketyöryhmä tulee myös nimeämään-vastuullisia jäljittäjiä, erikoisalanaan esimerkiksi videot, kartat, valokuvat, kirjallisuus, postikortit, musiikki ja taulut.

Säätiön hallussa oleva arkistoaineis-to on toistaiseksi sijoitettuna TSOP Lempäälän konttorin kellarikerroksen varastotiloihin. Tiloja käytetään myös väliaikaisena museotoimistona.

Sakkola-museon tilakysymys rat-kennee Lempäälän kunnan kanssa käy-tävissä neuvotteluissa niin, että museo voisi aloittaa Kuokkalan museoraitil-la 1.6. 2000.

Kaikenkaikkiaan on suunnitelmissa rakentaa elävä ja elämyksellinen Sak-kola-museo, jossa vuonna 2000 kävi-jöitä olisi vähintään 2000.

Hankkeen uskotaan synnyttävät alu-eellisesti uusia yhteistyömuotoja yh-distysten välille ja tuoda seudun nuo-relle polvelle entistä parempi tietoisuus juuristaan.

Myös kansainvälisiä yhteyksiä on suunnitelmissa: Ruotsin Hörby, Venä-jän Gromovo, Romaski ja Petrovskoje sekä Lempäälä-Vesilahti-Punkalaidun

Työryhmän yhteystiedot

Hanketta varten on nimetty erityinen hanketyöryhmä eli museotoimikunta, jonka jäseniä ovat:

- * Esko Kallonen, Lempäälä
 - * Matti Naskali, Ulvila
 - * Hannu J. Paukku, Loimaa
 - * Hannu Turkkinen, Lempäälä
 - * Juha Kuisma, Lempäälä
 - * Sirkka Kuuppo, Lempäälä
 - * Yrjö Raaska, Vesilahti
 - * Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
- Haparaisten nuorisoseuran nimeämänä edustajana
* Ilpo Viskari, Lempäälä

Hankevetäjiksi ja hanketyöryhmän puheenjohtajiksi valittiin
* Hannu J. Paukku,
Harjatie 5
Turkkisentie 12
32210 Loimaa

* Hannu Turkkinen,
Turkkisentie
37550 Lempäälää

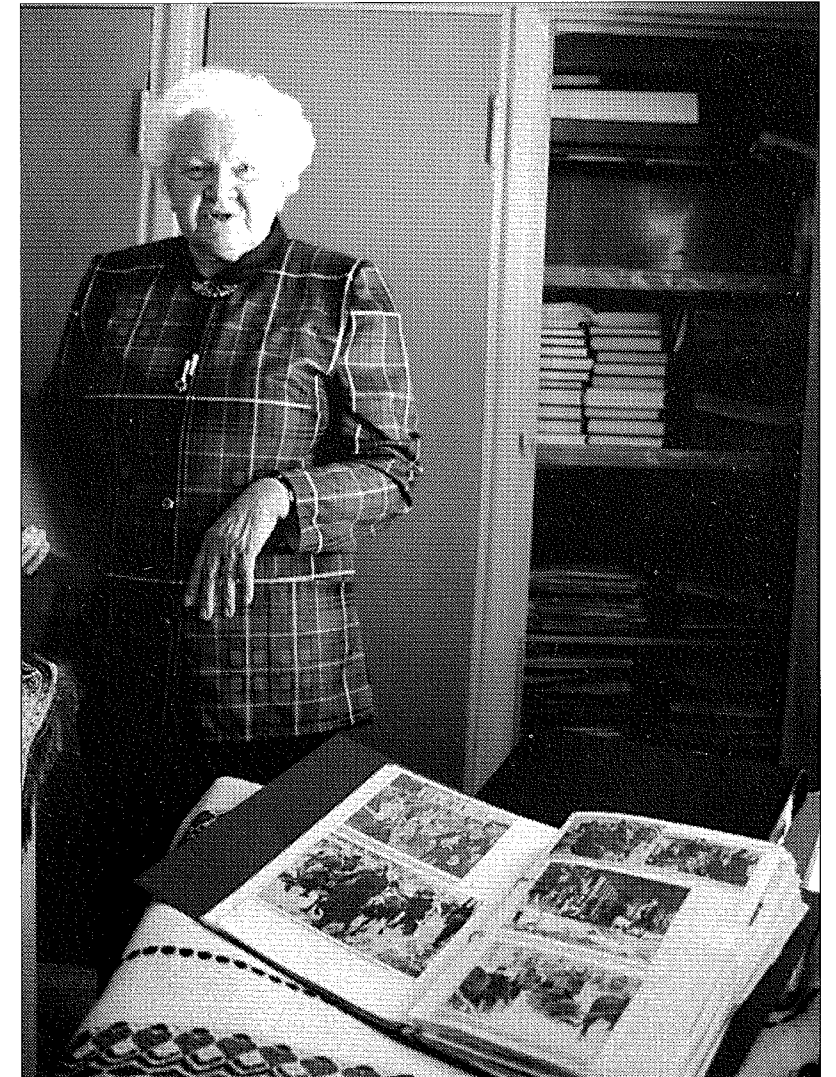
Hankkeen tilinpidon ottaa vastuulleen Esko Kallonen ja talkootuntikirjanpidon järjestää Matti Naskali.

Heikki Karjalainen on laatinut ensimmäiset Sakkola-www-kotisivut, jotka toistaiseksi ovat katsottavissa osoitteessa:

Sakkola -museo -hankkeen postiosoite on:

**SAKKOLA-MUSEO/
SAKKOLA-SÄÄTIÖ**
pl. 15
37500 Lempäälä

Oma e-mail- eli sähköpostiosoite saadaan tietävästi kerrottavaksi seuraavassa numerossa.

Sirkalla oma kotimuseo

Sirkka Kuuppo Lempäälästä on malliesimerkki omatoimisesti ja pitkäjän-teisestä perinteentallentamista. Kirjallisen materiaalin lisäksi hänen koto-naan on kuin pieni lottamuseo, johon on koottuna aiheeseen liittyvää mate-riaalia. Myös muita talletettuja esineitä ja käsitöitä on perinteenkerääjän koti pullollaan.

Sakkola-Säätiö on hyvää vauhtia menossa menossa internetiin

Uuden vuosituhannen sarastaessa säätiömme saa omat kotisivut Internetiin. Tämä uudehko tekniikka yhdistää lähes kaikkia maailman tietoverkot ja useimmat tietokoneet toisiinsa. Kun kotitietokoneemme on kytketty Internetiin, voimme työhuoneesta käsin etsiä ja tutkia mitä lähes mitä tahansa tietoverkkoon talletettua tietoa sekä olla yhteydessä toisiin tietokoneen käyttäjiin.

Tietokoneen muistiin voidaan tallettaa monenlaista tietoa: tekstiä, kuvia, ääniä ja jopa videopätkiä. Harvinaiset valokuvat ja elokuvapätkät voidaan saada helposti kaikkien nähtäville. Osa tietokoneista ovat ns. palvelinkoneita, joissa tieto sijaitsee ja muilla koneilla pyydetään tiedot esiin katselua varten.

Asiaa voisi verrata tavaratalon näytteikkunaan: kaikki voivat katsoa ikkunassa olevia esineitä, mutta vain jotkut voivat asettaa uusia tavaroita näytteille tai muuttaa niiden järjestystä. Katselijat saavat kuvista ja teksteistä automaattisesti itselleen kopion, jonka voi tallettaa oman koneen muistiin. Tämän jälkeen kuvan voi tulostaa paperille ja tekstiä voi muokata tekstin käsittelyohjelman avulla. Tällaista tietojen näyteikkunaa sanotaan kotisivuiksi tai www-sivuiksi (world wide web).

Mukava asia tietotekniikassa on mahdollinen yhteydenpito tuttaviiin ja sukulaisiin. Sähköpostilla kirjeesi on perillä Euroopassa sekunnissa; Australiaan kirje menee kolmessa sekunnissa ja vielä ilman postimerkkiä. Sähköisen kirjeen mukaan voi laittaa kuvia, ääniä tai videopätkän lastenlapsien ensiaskeleista. Monia asioita voidaan tehdä ja hoitaa kätevästi sähköpostin avul-

la. Sanomalehtikin tehdään tietokoneiden avulla. Vasta lopussa jutut ja kuvat painetaan paperille.

Sakkola-säätiön suunnitelluilla kotisivuilla on kolme pääasiallista tarkoitusta:

- * esitellä säätiötä, kyläseuroja ja yhdistyksiä
- * auttaa Sakkola-perinteen keräämisessä ja taltioinnissa
- * esitellä tulevaa Sakkola-museota ja sen aineistoa

Kotisivujen osoite on toistaiseksi <http://www.heikki.edu.hel.fi/sakkola/1-sakkola/default1.html>, josta ne myöhemmin syksyllä siirretään pysyvään osoitteeseen.

Tavoitteena on saada Internet-osoite käyttöömmee, millä olisi myös suuri symboliarvo.

Säätiön kotisivuille kootaan tämän vuoden aikana kattavat tiedot säätiön toiminnasta ja historiasta. Eri kyläseurojen perustiedot ja erityisesti aktiivisten henkilöiden yhteystiedot on jat-

Heikillä myös sukujuuria Sakkolaan

Internet-sivuja suunnittelevan Heikki Karjalaisen isä Mauno Karjalainen on kotoisin Röykkylän kylästä, tarkemmin ottaen Röykkylästä läheltä Suvantolan kartanoa. Hänen äitinsä Ida Maria oli omaa sukua Huuska. Sodan jälkeen perhe asui mm. Saarijärvellä ja Orivedellä.

Heikki Karjalainen syntyi Tampereella 1959 ja kävi koulunsa Mäntässä. Armeijan jälkeen Heikki opiskeli ensin Tampereella, mutta valmistui luokanopettajaksi Helsingin yliopistosta 1989. Opiskelun ohessa hän harrasti mm. laulua Savonlinnan oopperajuhlien kuorossa ja kokeili YK-sotilaan elämää Golanilla sekä kolmesti kesätöitä Saksassa.

Toimittuaan 7 vuotta opettajana Katajanokan ala-asteella Heikki siirtyi Helsingin kaupungin opetusvirastoon tietotekniikkakouluttajaksi ja projektisuunnittelijaksi. Tänä vuonna Heikki koordinoi laajaa Euroopan Komission opetusalan tietotekniikan hyötykäytön edistämiskampanjaa.

Museotyöhön palkattu Ulla Leino esittäytyy

Sakkola-museo -projektin ensimmäiseksi työntekijäksi on valittu filosofian maisteri Ulla Leino Salosta. Säätiön hallituksen tehtävään valitsemalla Leinolla työhön sopiva koulutus sekä kokemusta museotyöstä, perinneaineistojen käytöstä ja keruusta.

Leinon sukujuuret ovat vankasti Sakkolassa: hänen äitinsä Raili Leino, omaasukua Kopperoinen, ja isoisänsä Toivo Kopperoinen (kuollut 1988) ovat syntyneet Sakkolan Haparaissa, sekä isoäitinsä Anna Loviisa Kopperoinen, omaasukua Henttonen (kuollut 1954) Sakkolan Vilakkalassa.

Leino kertoo itsestään:

- Olen 34-vuotias filosofian maisteri. Suoritin tutkintoni Turun yliopistossa 1996 pääaineena kansatiede. Aineyhdistelmäni kuului myös museon teoreettisia perusteita ja käytäntöä käsitteleviä museologian opintoja. Osallistuin myöhemmin myös Suomen Museoliiton järjestämälle lisäkoulutuskurssille kokoelmien atk-luetteloinnin perusteista.

Ennen kansatieteen opintojaan hän on käynyt myös lukuvuoden Kuopion koti- ja taideteollisuusoppilaitoksen kulttuurimatkailun linjalla.

Ulla Leino on työskennellyt muun muassa Salon kaupungin taidemuseon Veturitallissa, jossa hän suunnitteli ja käynnisti kaupungin omistamien taideteosten luetteloinnin valtion taiderekisteri Vatile. Luetteloinnin lisäksi taidemuseossa hänellä on ollut lukuisia muita työtehtäviä. Parhaillaan Leino työskentelee Turun Maakunta-arkiston aluemuseotutkijana, ja määräaikainen työsuhte päättyy kesäkuussa, joten Leino on pian valmis aloittamaan Sakkola-museon projektissa.

- Perinneaineiston keruu ja haastattelumenetelmät ovat muodostaneet keskeisen osan kansatieteen opintoja. Olen dokumentoinut haastattelemalla ja valokuvaamalla mm. vanhoillislestadiolaisen kylän elämään Rovaniemen maalaiskunnassa sekä etnisen ravintolan tuloa Turkuun. Aihepiirinä minua on kiinnostanut erityisesti kulttuurien kohtaamiseen liittyvät kysymykset.

Haastattelukokemusta on kertynyt esimerkiksi museologian projektityössä.

- Museotyössä minua kiinnostaa erityisesti uusien medioiden tarjoamat mahdollisuudet viestin välittäjänä. Olen seurannut alan kehitystä ja sovelluksia museonäyttelyihin samoin kuin muita näyttelytekniisiä ratkaisuja, sanoo Leino ja kertoo viime vuonna osallistuneensa Turun yliopistolla luentosarjaan, jonka piti palkittu museonäyttelyiden suunnittelija Seppo Korkeila. - On kiehtovaa päästä soveltamaan ideoita käytännössä.

Salossa asuvan Ulla Leinon perheeseen kuuluu insinööri-aviomies sekä kaksi lasta.

kossa helppo tarkistaa Internetistä. Viestin lähettäminen kotisivuilta löytyvien sähköpostilinkkien avulla edellyttää vain kaksi "hiirenpainallusta" sen jälkeen kun on kirjoittanut varsinaisen viestin sisällön.

Sakkola-perinteen kerääminen, siitä tiedottaminen ja sen koordinoiminen on yksi tämän vuoden pääaiheista säätiön kotisivuilla. Internetistä voi kesällä tarkistaa, mitä kaikkea materiaalia kaivataan, mihin se pitäisi toimittaa tai vaikka vain lainata ja mitä sille sen jälkeen tehdään.

Kotisivuilla esitellään keräyksen tuloksia sanoin ja kuvin. Yksityiset kuva-aarteistot saadaan kaikkien katsottavaksi alkuperäisiä kuvia vahingoittamatta. Valokuvista otetaan vain ns. kuvanlukijalla eli skannerilla digitaalinen kopio, joka pistetään esille muiden nähtäväksi.

Sakkola-museohankkeen etenemisestä kerrotaan myös kotisivuilla. Internetissä toimii tehokkaita tiedonha-kuun tarkoitettuja tietokoneita, joiden avulla tietoa voi hakea pieninkin viheen perusteella. Kun pistää hakusanaksi "Sakkola", voi yhä useampi löytää tiensä oman sukunsa historiaan sekä tulevaan Sakkola-museoon Lempäälässä.

Tietoverkoissa olevat kotisivut eivät kuitenkaan korvaa perinteistä lehteä ja sanomalehteä, sillä niiden lukemiseen tarvitaan tietokone ja sähköä. Kuitenkin molempien käyttäminen yhdessä on hyödyllistä ja se avaa uusia mahdollisuuksia säätiömme ja kyläseurojen toimintaan.

Suomessa on eniten Internet-yhteyksiä maailmassa väkilukuun nähden ja siksi sen käyttö on hyvin monipuolista sekä työssä että vapaa-aikana jo kaikenikäisten kansalaisten parissa.

Tervetuloa tutustumaan Sakkola-säätiön kotisivuihin ja osallistumaan niiden sekä Sakkola-museon pystytykseen.

Heikki Karjalainen

Logosta suunnittelukilpailu

Suvanto-säätiön nimi muutuu sääntöjen uudistuksen myötä Sakkola-säätiöksi. Hallituksessa ja museotyöryhmässä on herännyt ajatus oman logon kehittelystä.

Meillä on jo Sakkolan pöytäviiri, jossa rotuporsaas- televat pitäjän perinnettä mainostaen. Säätiön leimasimessa on siinäkin porsaas- ääriiivat.

Jatkotyöskentelyyn tarvitsemme kuitenkin museomme markkinointiin ja internetin kotisivuille logon, joka on sa-

maistettavissa sakkolalaisuuteen ja karjalaisuuteen. Tärkeää olisi, että logo on muunneltavissa käytötarkoituksen mukaan.

Ehdotusten pohjalta voitaisiin luoda lahjaesineitä ja muita entisen kotiseutumme tunnetuksi tekemiseksi.

Liikemerkillä merkittyjen tuotteiden ja lahjaideoiden myynnillä voidaan saada varoja museon kehittämiseen ja muun toiminnan rahoittamiseen. Lahjaideoita ja valmiita malleja otetaan kiitollis-

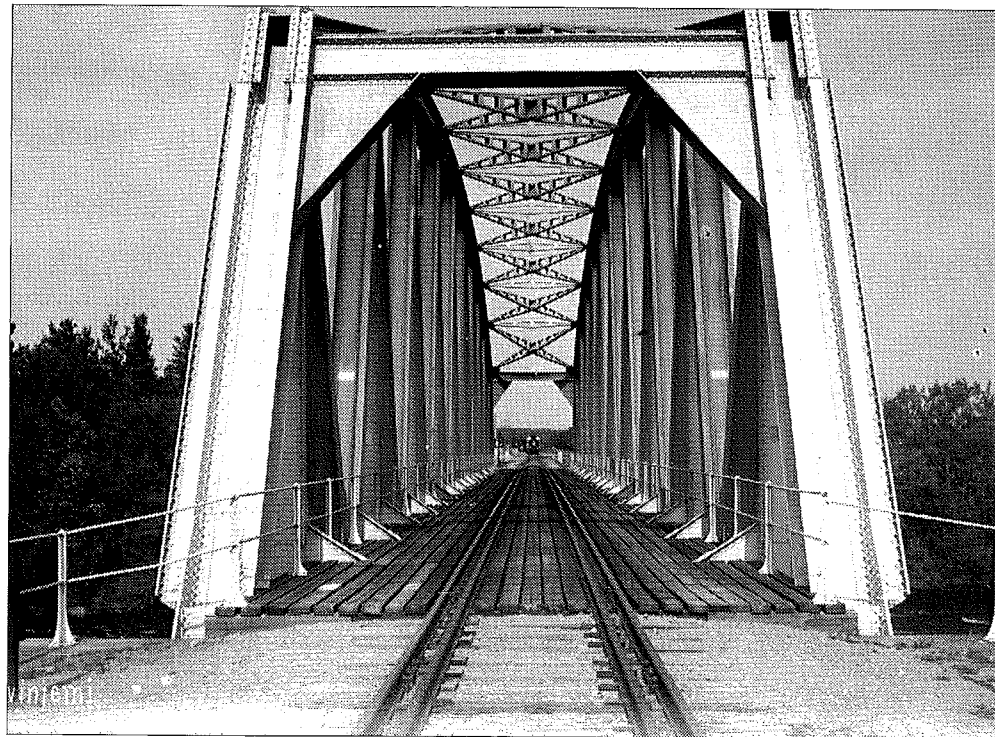
suudella vastaan.

Saaduista logoehdotuksista kerrotaan Suvannon Seudun palstoilla.

Säätiö maksaa 1000 mk korvauksen toteutettavasta ehdotuksesta.

Logoehdotukset tai lahjaideat voi jättää syyskesän Sakkola-juhliissa Huittisissa museotyöryhmälle tai lähettää valtuuskunnan puheenjohtajistolle, Hannu J. Paukulle tai Hannu Turkkiselle (yhteystiedot toisaalla tässä lehdessä).

Posti-
kortti
saapui
museon
arkistoon

Museohanke on saanut jo mukavasti myötätuulta alleen. Ensimmäisten joukossa on toimeen tarttunut Sisko Pulakka Tampereelta, joka laittoi hallussaan olevan vanhan postikortin talletettavaksi museon perinneaineistoon.

- Olen saanut kortin Sylvi Prittiseltä, sittemmin Siipolalta. Hän kuoli tänä talvena 91-vuotiaana Tampereella. Hänen valokuviaan katsellessa muutama vuosi sitten löytyi tämä kortti, ja hän antoi sen minulle, kertoo Sisko Pulakka.

Sylvin veli Leevi Prittinen, Kalajoelta, oli sotaväessä Kiviniemessä, mutta vuosiluku ei ole tiedossa. Kiviniemen rautatiesiltaa kuvaavan postikortin on valokuvannut V.Suopelto.

Talkootyö kunniaan

Sakkola –muesohankkeeseen ovat vahvasti lähteneet mukaan valtiovalta ja Lempäälän kunta, jonka alueelle, todennäköisesti Kuokkalan museoraitin kokonaisuuteen, tullaan museo sijoittamaan.

Maa- ja metsätalousministeriön Pomo –rahoista saamme tälle vuodelle perusrahoituksena hankkeeseemme 80 000mk ja Lempäälän kunnalta 40 000mk. Pomo -lyhenne suomennetaan paikalliseksi omaehtoiseksi maaseutuohjelmaksi. Pirkanmaan alueella on perustettu Kantri ry –niminen yhdistys rahanjakoa koordinoimaan ja valvomaan Timo Hanhilahden johdolla.

Säätiö on liittynyt Kantrin yhteisöjäseneksi ja Kantrin toiminta –alueella asuvien museohankkeen talkoisiin osallistuvien henkilöiden toivotaan liittyvän jäseniksi. Kantrin jäsenyys on ilmainen.

Säätiön suora rahallinen panos on tälle vuodelle 40 000mk ja Haparais- ten nuorisoseura on myöntänyt museotyöhön 10 000mk.

Tämänvuotiseen loppurahoitukseen 30 000mk voimme jokainen sakkolalainen, sakkolalaisen jälkeläinen ja muut asian ystävät osallistua talkoilla hyvin erilaisin toimenpitein ympäri Suomenmaata ja maailmaa. Varsinkin entisillä kotikonnuillaan Sakkolassa retkeilijät ottakaapa kamera, tavallinen tai digitaalinen, mukaan ja kuvatkaa nykynäkymät talteen.

Kaivelkaa myös ennen sotia ja sodan jälkeiset kuvat ja muut muistelot esiin ja toimittakaa ne museotoimikunnan haltuun kuvaus-, henkilö- ja yhteystietoineen, niin saamme alkuperäistä materiaalia tietoineen talteen jatkotyöskentelyä varten. Aikaa myöten ne työstetään myös tietokone- ja siirretään cd- rompulle. Jokainen halukas voi myöhemmin internetistä ja rompul-

Hannu Turkkinen viime kesänä paljastetun sankaripatsaan äärellä.

ta tutkiskella menneitä ja ohjata nuorempia juurilleen nuoria kiinnostavalla tavalla unohtamatta kirjallisia lähteitä.

Tämän lehden liitteenä on talkootyö- listojen monistepohja. Jokainen meistä saa kirjata tekemänsä kuvaus-, kirjoitus-, haastattelu-, materiaalinvalmistus-, pienoismalli-, esineidenkeruu tai vaikkapa logonsuunnittelutyönsä talkootunneiksi rehellen kirjanpitonsa mukaisesti.

Tarinailloissa ja muissa yhteisissä tilaisuuksissa sovitaan, kuka kirjaa talkootyön yhteislistaan ja varmentaa alkukirjoituksellaan tehdyn työn. Jokaisen talkootyötunnin arvo on museohankkeen budjetissa 50mk, maksimiumma tälle vuodelle 30 000mk. Talkootyön yhteenvedosta huolehtii Naskalin Matti Ulvilasta. Hän on säätiön toimitus sihteerin. Matin osoite on Rautaranta 8 28400 Ulvila.

Talkoolistoja voi toimittaa kaikille säätiön hallituksen ja museotoimikunnan jäsenille. Kyllä ne toimitamme sitten Matille eteenpäin.

Tartutaanpa kaikki nyt toimeen Sakkolan pitäjän, kotikylän ja suvun perinteen tallentamiseksi, ennenkuin se

on liian myöhäistä alkuperäisten tietäjien ja taitajien poistuessa keskuudestamme.

Valitettavasti moni muistelija on ehtinyt manan majoille, mutta käydään- pä hänen Karjala –muistelonsa lävitse ja toimitetaan ne museon suojiin tuleville sukupolville tiedoksi.

Onhan jo paljon tallessakin Sakkolan historian, Tuvasta tupa- ja monien muiden kirjojen, kuvien ja videoiden muodossa, mutta paljon on vielä taltioimattakin.

Ikääntymisen ja terveydentilan vuoksi, työkiireiden takia tai muusta syystä eivät kaikki ehdi tai jaksa itse museo- hankkeeseen mukaan. Yhtä tärkeää on ideoiden ja vihjeiden kertominen yhteiseen hankkeeseemme, alkuperäisten esineiden ja muiden muistojen välittäminen entisiltä kotikunnailta Sakkolasta tai taloudellinen apu mittavalle hankkeellemme.

Ryhdytään evakot ja heidän jälkeläisensä tositalloisiin Sakkola –perinteen tallentamiseksi ja muille sen siirtämiseksi.

Perinneterveisin

Hannu Turkkinen

Sakkola –muesohankkeen koordinaattori

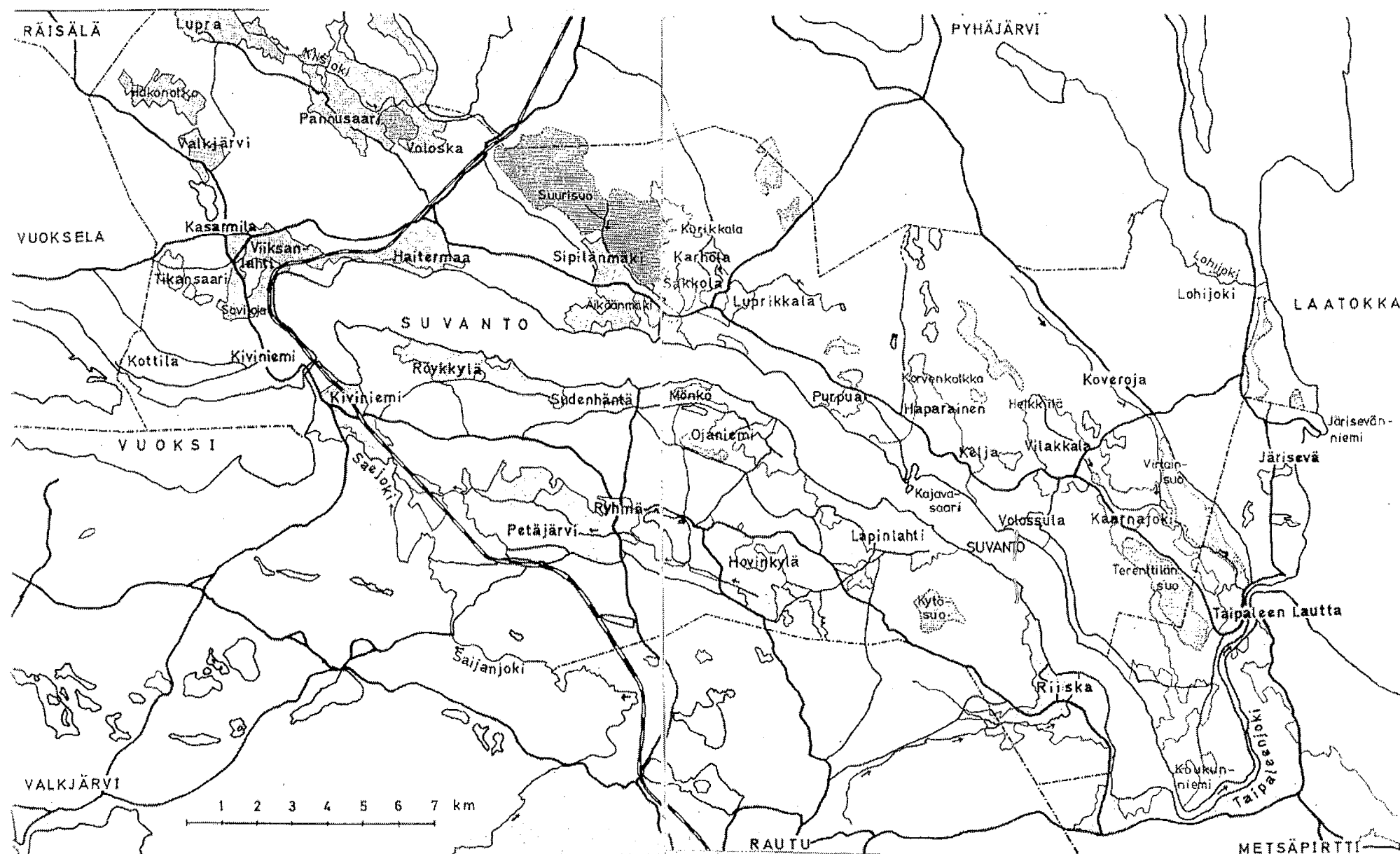
**TALKOO-
KAAVAKKEISTA**
mallit sivuilla 12 ja 13.
Toinen on yksityisten
henkilön talkootyön
kirjaamiseksi,
toista voi käyttää
isomman joukon ja
yhdistysten talkootuntien
kirjaamiseksi.
Kopioikaa ko. sivut.
Tarvittaessa kaavakkeita
voi myös tilata
työryhmältä ja
Sakkola-Säätiöltä.

Yhdistysten arkistoja toivotaan museolle

Sakkolassa – ja vielä evakossakin toimineiden ja toimivien – yhdistysten ja yhteisöjen tietoja toivotaan myös museon haltuun. Yhdistysten ja yhteisöjen arkistoja pyritään saamaan museoon ja sen tausta-aineistoiksi. Myös eri puolilla Suomea toimivien karjalaisjärjestöjen odotetaan aktivoituvan ja ottavan yhteyttä, mikäli niillä on Sakkola-museoon soveltuvaa tietoa ja materiaalia.

Hannu J. Paukku on koonnut jo mittavan luettelon Sakkolassa toimineista yhdistyksistä ja järjestöistä, mutta mitä puutteita luettelossa on, asiasta pyydetään yhteydenottoa.

Kylille nimetään
yhdyshenkilöt,
joista toivotaan
museotyöryhmälle
vinkkejä.

KIVINIEMI-RÖYKKYLÄ:

- * Röykkylän-Kiviniemen Osuuskassa 1905
- * Sakkolan Osuuskauppa
- * Alavuoksen Osuusliike
- * Kiviniemen Urheilijat
- * Kiviniemen Naisvoimistelijat
- * Kiviniemen Nuorisoseura 1901
- * Röykkylän-Kiviniemen Työväenyhdistys
- * Kiviniemen-Röykkylän Marttayhdistys 1908
- * Vuoksen Maidonmyynti-osuuskunta
- * Röykkylän Nuorisoseura 1905
- * Röykkylän-Kiviniemen Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Kiviniemen Sonniyhdistys 1906

HAPARAINEN-PURPUA-KELJA

- * Haparaisten Nuorisoseura 1904
- * Haparaisten Osuuskassa 1907
- * Haparaisten-Keljan Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Haparaisten Marttayhdistys
- * Keski-Suvannon Maidonmyyntiosuuskunta
- * Evankelinen Nuorisoliitto
- * Haparaisten Sonniyhdistys 1908

VILAKKALA-VOLOSSULA

- KAARNAJOKI
- * Vilakkalan Nuorisoseura 1902
- * Vilakkalan Osuuskassa 1907
- * Vilakkalan Työväenyhdistys 1913
- * Kaarnajoen Marttayhdistys
- * Vilakkalan Sonniyhdistys 1906

TIKNSAARI-VIIKSANLAHTI-KASARMILA-VALKJÄRVI-LUPRA

- * Viiksanlahden Marttayhdistys
- * Lupran Osuuskassa 1905
- * Jääkäripataljoona 4
- * Voimistelu- ja urheiluseura Isku
- * Kasarmilan Evankelinen Nuorisoliitto 1936
- * Kasarmilan Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Viiksanlahden Nuorisoseura

RIISKA

- * Riiskan Nuorisoseura 1902
- * Riiskan Marttayhdistys
- * Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Ala-Suvannon Maidonmyyntiosuuskunta??

LAPINLAHTI

- * Lapinlahden Nuorisoseura 1908
- * Lapinlahden Marttayhdistys
- * Lapinlahden Osuuskassa 1909

HAITERMAA-PANNUSAARI-VOLOSKA

- * Sakkolan Maidonmyynti-osuuskunta
- * Ylä-Suvannon Marttayhdistys
- * Ylä-Suvannon Nuorisoseura 1912
- * Haitermaan Naisvoimistelijat

HOVINKYLÄ-OJANIEMI

- * Petäjärven Emäntäkoulu
- * Hovinkylän Marttayhdistys
- * Evankelinen Nuorisoliitto
- * Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Ojaniemen Marttayhdistys

SAKKOLAN KIRKONKYLÄ-SIPILÄNMÄKI-KARHOLA-LUPRIKKALA

- * Sakkolan Jäntevä 1913
- * Sakkolan Suojeluskunta 1917
- * Lotta-Svärd yhdistys 1922
- * Sakkolan Marttayhdistys 1917
- * Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseura 1899
- * Nuorten Kristillinen Yhdistys
- * Sakkolan Maamiesseura
- * Kirkonkylän Työväenyhdistys
- * Sakkolan Säästöpankki

PETÄJÄRVI-RYHMÄ

- * Petäjärven Nuorisoseura 1908
- * Petäjärven Marttayhdistys
- * Petäjärven Osuuskassa 1903
- * Petäjärven Maidonmyynti-osuuskunta
- * Petäjärven Sonniyhdistys 1902

SAKKOLA -SÄÄTIÖ
(Suvanto -säätiö)

Sakkola -museohanke

Henkilö _____

Päivä	klo-klo	Työt/tehtävät	a`50	yht mk

Päiväys ja allekirjoitus:

SAKKOLA -SÄÄTIÖ
(Suvanto -säätiö)

Sakkola -museohanke

Pvm: _____

Työ/tehtävät: _____

Klo-	Klo	Osallistujat	a`50/80	yht mk

Päiväys ja allekirjoitus:

KUOLLEITA

Elsa Maria Ukkonen, syntynyt 3.1.1911 Sakkolassa, kuoli 7.3.1999 Porissa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Riiska.

Arvo Lamppu, syntynyt 3.5.1917 Sakkolassa, kuoli 16.3.1999 Saarijärvellä. Hänen kotikylänsä oli Petäjäjärvi.

Saima Sanelma Myllymäki, omaasukua Ruottunen, kuoli Torontossa 12.2.1999. Hän oli syntynyt 2.7.1923 Haparaisissa Sakkolassa. Sanelman oma värssy oli: "Niin ihanaa on uneen nukahtaa, kun eessä oottaa onnen maa. Sen Jeesus itse mulle valmisti, kun Golgatalla kuoli eestäni."

Kaipaamaan jäivät puoliso, Kari perheineen sekä sukulaiset ja ystävät.

Maaliskuun 13. päivänä 1999 päättyi Imatralla Helmi Hyrkkään vaiherikas elämä, josta edellisessä Suvannon Seudussa oli luettavissa. Elämäntarinaa kerrottiin Helmi Hyrkkään muistelmien ja kirjoittaman elämänkerran pohjalta. Hän nukkui pois samoihin aikoihin, kun Osmo Paalasen kirjoittama elämäntarina tuli pitäjälehdessämme julki.

Muistoseuroissa. Vasemmalta sisarukset Väinö, Aapro ja Kerttu, joiden kotikylä Sakkolan Karholassa, Kurikkalassa.

Muisteluillassa yli sadan vuoden taakse

Kurikan Väinön tuvassa Varpaisjärvellä vietettiin muistojen iltaa 11. tammi-kuuta 1999. Silloin tuli kuluneeksi 110 vuotta Väinön isän Mikko Kurikan syntymästä (11.1.1889-13.8.1951)

Lukkarilan kylällä toimii Varpaisjärven seurakunnan työseura kokoontuen vuorotellen jäsentensä kodeissa. Väinö halusi viettää työseuran isänsä syntymän muistoseuroina. Kirkkoherra Erkki Erola puhui, ja Väinö Kurikka muisteli isänsä elämänvaiheita, joista läsnäolijat mielenkiinnolla kuuntelivat. Vilkas keskustelu osoitti, että Sakkolaa ja sen entisiä asukkaita voi muistella kaukana Savossakin.

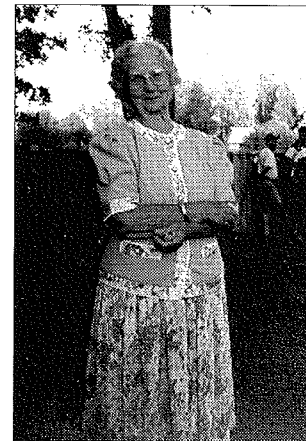
Seuroissa olivat mukana myös Väinön Aapro-veli Sievistä ja sisar Kerttu Viro-lainen Vesilajdesta poikansa Juhan kanssa. – LK

Kultahäät

Vapunpäivänä 1.5.1999 viettivät Lempäälässä kultahääpäiväänsä Siviä ja Eino Naskali. Eino Naskalin kirjoituksia Sakkolasta on saatu lukea myös Suvannon Seudun sivuilta – kuten hiljattain rippikellon tarinaa.

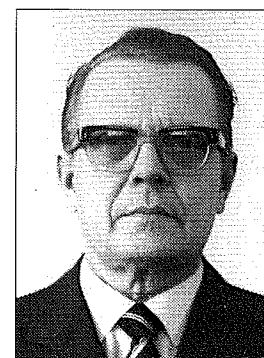
UUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

90 vuotta täytti Hilja Nihti, omaasukua Naskali, Punkalaitumella 28.2.1999. Karjalassa kotipaikkansa oli Sakkolan Ojaniemessä, jonne on aikomus lähteä vielä kesällä lasten kanssa.

90 vuotta täytti 9.1.1999 Iida Kallonen, omaasukua Naskali, kotonaan Punkalaitumella. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Lapinlahti.

80 vuotta täytti 4.4.1999 Kaarlo Kuuppo Lempäälässä. Kotikylänsä oli Sakkolan Vilakkala.

75 vuotta täytti 23.3.1999 Martta Tahvanainen Porissa. Äiti, Amalia Lau-lajainen, omaasukua Ukkonen, oli kotoinen Riiskasta.

50 vuotta täytti 2.12.1998 Terttu Karonen Punkalaitumella. Isän, Teu-von, kotikylä Sakkolassa oli Röykky-lä.

60 vuotta täytti Markku Naskali Es-poossa 28.7.1998. Markku on syntymään Sakkolan Lapinlahdelta ja joutunut lähtemään kotikonnultaan evakomatkalle sodan jaloista monen muun tavoin. Uteliaisuus ja kotiseuturakkaus Karjalaan veivät Markun ensimmäisten joukossa tutustumaan syn-

nyinsijoilleen. Karjalan retkiä on kertynyt jo useita, ja Markku on toiminut monen muunkin kotikonttuja kaiho-avan oppaana ja kuljettajana. Markun kotiseuturakkaus ilmenee myös kuumusena Helsingissä toimivaan Sakkola-seuraan; hän on toiminut jo useita vuosia johtokunnan aktiivisena jäsenenä.

Autot ja maantiet ovat Markulle tulleet tutuksi, onhan hän ammatiltaan linja-autonkuljettaja. Kilometrejä ja vuosia auton rattia pyörittäessä on kertynyt runsain mitoin. Vaikka autoa on tullut ajettua jo 40 pitkää vuotta, se ei vielä riitä, vaan harrastuskin on Historiallisessa Linja-autoseurassa. Vanhat, ikääntyneet onnibussit saavat Markun lämpenemään. Sivusta kuuntelija ei voi kuin ihmetellä sitä asiantuntemusta ja tietämystä, kun keskustelua käydään bussivanhuksista ja vanhoista mutkaisuista teistä. Ei sellaista tietä taida Suomessa ollakaan, mitä ei Markku Naskali olisi ajanut. Rakkain tie lienee kuitenkin mökkitie Pertunmaan Suvirantaan, jossa kesän viikonloput ja lomat vietetään leppoisasti oleillen ja järvellä soudellen. – Vaimo Marja

Mandin laulu naapurille

Mandi Marila lauloi Lappeenrannassa naapurilleen Aino Pettiselle nimipäivänä 10.5.1963 seuraavanlaisen sepittämänsä laulun. Metsäpirttiläinen, nyt 96-vuotias Mandi Marila on laulaja Raita Karpon äiti.

- Mandi on tällä hetkellä sairaalahoitossa Taipalsaarella: kuulo tekee haittaa, mutta muisti toimii. Hän lähettää terveisiä kaikille, jotka mahdolliset hänet vielä muistavat, viestittää runon julkaistavaksi lähettänyt Paula Koho Lappeenrannasta.

Jo Suvannon rannalla lehtii puu
ja Riiskan koivikot tuuhettuu,
Käkisalmi kukki ja kesä on,
Runo-laiva seilaa uupumaton.

Jo kohisee koski Vaskelan,
ja kirkon kellot soi Sakkolan,
Raajun rakkaat kummut vihannoi,
muistot monet niin kauniit mieleen toi.

Tätä kaikkea nähdä nyt tahtoisin,
nimipäivänä Vihtovan niemenkin,
kielojen lehdon rauhausin,
huvipuiston naapurin Kekkien.

Unelmissain vain siellä olla saan,
muistaa kauniin ja rakkaan Karjalan
maan,
jossa nuoruus joskus purppuroi,
sekin kaihon kalvavan rintaan toi.

Mä olen vain etsijä päässä maan,
kulkija ajan kohtalokkaan.
Päivästä päivään touhuan vaan,
kunnes kutsun iäisen saan omistaa.

Silloin soittaa kellot Sakkolan,
sointu kiirii yli Suvannon ja Karjalan
maan,
pursi hiljaa hiipien rantaan käy,
eikä elämän murheita enää näy.

Karjalan Liiton kesäjuhlat kutsuvat Vaasaan

Karjalan Liiton vuotuiset kesäjuhlat kutsuvat tänä suvena Vaasaan, 18.-20.6. teemalla Tule etsimään juuriasi.

– Karjalaisilla kesäjuhlilla voi elää hetken Karjalassa, oli sieltä lähtöisin tai ei; yhtäkkiä huomaa seisovasi keskellä 1930-luvun Viipurin toria tai haastat vaikk kyykkäkentä reunall, vinkkaa juhlien tiedotustoimikunnan puheenjohtaja Seppo Rapo.

Karjalaisia kesäjuhlia vietetään jo 51. kertaa. Ohjelmassa on tarjolla karjalaisen ja pohjalaisen väen yhteiseloa käsittelevä seminaari, teatteria, piirakkakilpailua, maratonia, kyykkää ja kuorolaulua. Tutustua voi myös karjalaisen kirkkojen ja sukujen näyttelyihin – ehkä juuret löytyvät?

Varsinainen avajaisjuhla on lauantaina. Ohjelmassa on ajateltu myös lapsiperheitä ja nuoria – luvassa on niin merirosvoseikkailua kuin kansantanssikonsertti. Lauantai-iltaan kuuluvat perinteiset juhlatanssit, teemana Toivo Kärki. Omia laulutaitojaan voi testata Karjala-karaokessa. Hiljentyä voi kirkossa tai mennä teatteriin. Nuorisolle on luvassa grillitulet luonnossa.

Sunnuntai alkaa seppeleenlaskuin. Keskipäivällä tuhatpäinen kansallispukuinen kulkue on liikkeellä ja juhlat huipentuvat Kaarlen kentälle suureen päiväjuhlaan.

Juhlille odotetaan 7 000 – 10 000 kävijää. Myös presidentti Martti Ahtisaari on saapumassa paikalle lauantaina.

Majoituksen ja muonituksen yhteyshenkilönä on Raija Rapo puh/fax. 06-3168572 tai 050 342 1837.

Juhlakansliaa hoitaa Jaana Rapo puh/fax. 06- 3168572 tai 040 532 7776.

Kesäjuhlien ohjelma löytyy myös internetistä osoitteesta www.vaasa.fi/karjala.

Huittisten katukuva ei taatusti ole hiljainen 1.8., kun sakkolalaiset kulkevat kirkolta juhlapaikalle tätä katua pitkin.

Tervetuloa pitäjä- juhliin Huittisiin

Vaikka kesän pitäjäjuhliin on vielä aikaa muutama kuukausi, me huittislaiset haluamme jo tässä vaiheessa toivottaa Teidät kaikki tervetulleiksi Sakkola-juhliin Huittisiin 1.8.1999.

Juhlien valmistelut ovat täydessä käynnissä. Huittisten Karjalaisista valittu toimikunta Ritva ja Vilho Viskari, Pauli Pauku, Aaro Paaso, Ritva Ytti, Aarne Karvanen ja seuran puheenjohtaja Reino Äikiä pitivät 24.2. Suvanto-Säätiön edustajien – Esko Kallosen, Matti Naskalin ja Hannu J. Paukun – kanssa yhteis-palaverin, jossa luotiin pelisäännöt tuleville juhlille.

Tässä vaiheessa haluamme ilmoittaa, että juhlat ovat yksipäiväiset alkaen juhlaumalanpalveluksella Huittisten kirkossa kello 10.00. Jumalanpalveluksen jälkeen on kunniakäynnit haudoilla ja tämän jälkeen juhlaväki siirtyy noin kilometrin päässä toorilta olevaan Kuninkaisten Koulutuskeskukseen. Siellä on ruokailutauko ja päiväjuhla. Juhlapaikan yhteydessä on myös edesmenneen Raimo Paukun valokuvien muistonäyttely.

Juhlien ohjelma tullaan suunnittelemaan siten, että keskinäiselle kanssakäymiselle ja haastelemiselle jää runsaasti aikaa.

Tässä vaiheessa tulee siis jokaisen merkitä muistiin tuo juhlien perinteinen aika 1.päivä elokuuta, ja tällä kertaa pitopaikkana siis Huittinen. Tarkemmin juhlista ja Huittisista kerromme seuraavassa lehdessä.

Reino Äikiä

Huittisten Karjalaisen puheenjohtaja

Myös Sakkola-Museon työryhmän toimipiste on paikalla pitäjäjuhlien aikaan. Museosta saa silloin informaatiota, ja paikalle on myös mahdollista tuoda museolle tarkoitettua materiaalia.

Ennakkotietona kerrottakoon, että seuraavan vuoden 2000 juhlat pidetään Orivedellä.

Sakkola-Seura kyselee evakkomuistelmia

Sakkola-Seuran puheenjohtajana jatkaa Eila Aro Espoosta. Johtokuntaan valittiin edelleen erovuorossa olleet Markku Naskali ja Anni Purontaa, ja uutena Teuvo Kuparinen. Varajäseniksi valittiin Mirja Anttila ja Heikki Karjalainen. Muut johtokunnan jäsenet ovat varapuheenjohtaja Risto Rantakari, sihteeri Meeri Häkkinen, Elina Laine, Maija-Liisa Lamppu, Pekka Pärssinen ja Irma Toivonen.

Tilintarkastajiksi valittiin Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strengell, varalle Aulis Airo ja Meeri Lampinen.

Maaliskuisessa vuosikokouksessaan Sakkola-Seura suunnitteli vuosien 1999-2000 teeman ”Juuret Karjalassa” toteuttamista. Suvanto-Säätiön eli tulevan Sakkola-Säätiön suunnittelemaan kotiseutumuseoon seura ottaa osaa ja toimii hankkeen hyväksi. Syksyllä on lisäksi suunnitelmassa Evakko-ilta talvisodan syttymisen 60-vuotispäivän kynnyksellä.

– Sitä varten kerätään aineistoa kaikilta sakkolalaisilta, jotka vielä muistavat evakkoonlähdon 1939 ja 1944. Kuvaukset voivat olla hyvin henkilökohtaisia, kirjallisia tai ääninauhalla. Aineisto talletetaan myöhemmin Sakkola-museoon, selvittää Eila Aro.

Evakkomuisstoja voi lähettää elokuun loppuun mennessä osoitteella Eila Aro, Viikkokuja 4 A 3, 02200 Espoo. Puhelimitse häneen saa yhteyden 09-8849 402; tähän numeroon voi tehdä myös kesän Sakkolan reissun ilmoittautumisia.

Juuret Sakkolassa –teemaan liittyikin myös matka Sakkolaan heinäkuun alussa. Muu seuran toiminta on perinteistä: kirkkopyhä toukokuussa, sauna- ja tarinailta heinäkuussa, osallistuminen Sakkola-juhliin Huittisissa elokuussa sekä pikkujoulu vuoden lopulla.

Neljä sukupolvea

Neljän polven potretissa Anna Kaasalaisen sukua. Anna, omaasukua Kekki, on lähtöisin Sakkolan Pannusaareltä. Tytär on Sirkka Isola, poika Olli-Pekka Isoa sylissä pikku tyttö Venla Isola.

Sirkan runokirja muistelee Kuljettuja polkua

Lempäälässä asuva sakkolalainen perinneihminen Sirkka Kuuppo on julkaissut omakustanteena runokirjansa ”Kuljettuja polkuja”. Runot pitävät sisällään mietteitä Karjalan kotiseudulta kuin Sirkan nykyisiltä asuinsijoilta Hämeessä. Merkittävä osa runoista on kuitenkin kirjoitettu tekijän ystäville ja sukulaisille, joille Sirkka myös runokirjassaan omistaa.

Kotkan kirjapainossa painetun runokirjansa kanta värittää kuva tekijän kotirannasta Satkalahdesta, Suvannon maisemista. Mukana on myös nuotit lauluun Kotiseutu, jonka on sanoittanut Sirkka Kuuppo ja säveltänyt hänen tyttärensä Helinä Nurmi. Muuna kuvituksena on piirroksia Anu Vuorisen kynästä. Runokirjasta voi kysellä Sirkalta 80 markan hintaan p. 03- 3750 598.

Runonen Muistojeni maisema palaa osaltaan kotikonnuille Sakkolaan:

Rakas seutu, rannalla Suvannon,
sinua muistan yhä.

Vaikka vuosikymmenet menneet on,
muistosi on mulle pyhä.

Kaukaiset rakkaat lapsuusmuistot
mielessä pyörii salaa.
Täällä kun vietämme vanhuuttamme,
sinne aatos palaa.

Tuo kylä seisoo paikallaan
tämän saman taivaan alla.
Kotikuusi kasvaa kartanolla,
mutta polkuja vieras tallaa.

Kotiseutuni kallis Karjalan,
siellä elät niin kuin ennen.
Maa polo vieraita katselet,
me palvomme muistoja menneen.

Kiitos seutuni Suvannon
kotikyläni, lapsuuden lehto.
Sinua siunaan vieläkin,
olet rakkaitten muistojen kehto.

Veli Virkkuselta kirja kenraali Ehrnroothin merkkipäiville

Tatjana Pokotinskajan sotasalaisuus

Ohessa on tekstiä maisteri Veli Virkkusen puheesta Metsäpirtti-seuran ja Taipaleella taistelleiden JR 7:n veteraanien illanvietossa Karjala-talolla viime syksynä. Teksti kuuluu myös yhtenä lukuna FM Veli Virkkusen, Helsinki, tulevaan sotakirjaan, joka ilmestyy elokuussa 1999 kenraali Adolf Ehrnroothin 95-vuotispäivän aattona. Kirjan nimeksi on tuleva "Voiton riemun kynneleet".

Siirtokarjalaisissa on arvokas ja kaunis piirre. Sitä ei aina ole muissa. Suvannolta tulleet ainakin saattavat meidät tuntemaan, miten tärkeätä ihmiselle on tuntea omakseen omat sukujuurensa ja niiden rinnalla myös perinnäisen kotiseutu. Siirtokarjalaisille on annettu muiden suomalaisten sijaiskärsijöinä vastalahjaksi riippuvuussuhde kaikkeen, mikä on otettu pois. He ovat niitä, jotka osaavat ammentaa henkistä rikkautta menneisyyden läsnäolosta.

Heille aukeaa tiedon portti niinkin läheiseen kysymykseen kuin: kuka minä olen ja keiden joukosta olen tullut?

Paljon on saatu elämältä, kun osallistetaan tiedostaa omien sukujuurien vaikutus omiin pyrintöihimme. Mutta miten karvas on tappio niille, jotka eivät suvustaan mitään tiedä?

Pietarilaisen Tatjana Pokotinskajan tarina on järkyttävä todistus juurilleen kaipaavasta ihmisestä, orvosta, jolla ei ole aavistustakaan omasta alkuperästään. Suvanto-Säätiön puheenjohtaja Esko Kallonen joutui äskettäin vaikean tehtävän eteen saadessaan hoidettavaksi Lempäälän kirkkoherralle osoitetun tiedustelun tuntemattoman, venättä puhuvan naisen alkuperästä. Pietarissa asuva keski-ikäinen nainen kirjoit-

ti:

"Arvoisa herra pastori, anteeksi että vaivaan Teitä, mutta tietyt seikat pakottavat minua pyytämään palvelustanne. Asun Pietarissa ja olen 51-vuotias. Vuonna 1944 sain tietää salaisuudesta, joka liittyy syntymääni.

Venäläinen äitipuoleni ja hänen ystävättärensä oli kutsuttu palvelukseen kenttäarmeijaan, koska heidän miehensä olivat rangaistuja ja joutuneet Stalinin hallinnon rankaisutoimenpiteiden uhreiksi. Kesäkuussa 1944 (tai mahdollisesti heinäkuussa) he olivat lähellä Haitermaan asemaa (nyk. Gromovo). Metsän läheltä rintamalinjaa he löysivät vaikeasti haavoittuneen, raskeana olevan suomalaisnaisen; hän ei puhunut venettä.

Kasvatusäitini ja ystävätär kätkivät naisen, sitoivat hänen haavansa ja veivät hänelle salaa ruokaa kolmen päivän ajan. Nainen oli lähes tajuttomassa tilassa. Houreissaan hän toisti sanoja: Haitemaa, Kylmäkoski, Sakkola.

Neljäntenä päivänä nainen synnytti tyttölapsen ja kuoli pian sen jälkeen. Vain vaivoin kasvatusäiti onnistui viemään lapsen Leningradiin, missä hänen perheensä asui. **Minä olin tämä lapsi.**

Elin 50-vuotiaaksi tuntematta syntymätarinaani. Pelättiin kertoa siitä minulle, koska se oli tuolloin hyvin vaarallista. Minut oli kasvattanut venäläinen nainen, joka antoi minulle venäläisen nimen, kasvatti ja koulutti minut ja olen hänelle rajattoman kiitollinen.

Kasvatusäitini kuoli vuonna 1976, poistuen elävien kirjoista uskaltamatta kertoa minulle totuutta. Vuonna 1944 hänen ystävättärensä tunti kuoleman lähestyvän, pyysi minut luokseen ja kertoi minulle yllä kuvaamani tarinan syntymästani.

Käytettävissäni nämä niukat tiedot

aloitin etsimisen. Sain tietää, että Haitemaa on Gromovon, Sakolan asema ja että Haitemaassa oli suomalainen puukirkko, joka paloi 1941. Mitä muut sanat merkitsevät, sitä en ole onnistunut selvittämään.

Rohkenin vaivata Teitä, koska sain tietää, että Tampereen lähellä on Sakolan seurakunta ja että sillä on jotain tekemistä Haitemaan puukirkon kanssa. Pyydän hartaasti tietoa siitä, onko seurakunnallanne jotain tekemistä Haitemaan puukirkon kanssa. Saattaisiko joku seurakuntalaisistanne tietää jotain Haitemaan kirkosta ja tietäisikö joku tapahtumista noilla paikoilla v. 1944.

Arvoisa herra, en halua Teitä mitenkään vaivata, minä en tarvitse mitään, minulta ei puutu mitään, haluaisin vain saada tietoja noiden päivien tapahtumista.

Antamani tiedot eivät ole kovin täsmällisiä, koska olen saanut ne iäkkäältä, sairaalta naishenkilöltä, mutta se seikka, että hän ei voinut poistua elämästä kertomatta asiaa minulle, ansaitsee huomion.

Vielä kerran pyydän Teitä hartaasti vastaamaan kirjeeseeni, se on viimeinen toivoni. Minulle voi kirjoittaa suomeksi, luen sen ja käänän venäjäksi.

Kunnioittaen Tatjana Pokotinskaja"

Suvannon Seutu -lehti onkin pannut muutama vuosi sitten vireille kirjoittajan toivomat tiedustelut. Kirjoittajasta on julkaistu myös valokuva Iisakin kirkon edustalta otettuna. Kuva jättää varsin myönteisen kuvan kirjoittajasta, joka lieneekin opillisesti ja ammatillisesti kouliutunut ihminen. Jotain suomalaisuutta on aistittavissa myös turkislakin ja turkiskauluksen kehystämistä kasvoista.

Lehden kuvasivulla vetoaa lukijaan Tatjanan kysyvä katse. Se ei hellitä otettaan tuntemattomasta Suomi-äidistä, joka sodan jaloissa on joutunut kätkemään eräältä maailmaan tulijalta paluutien omiensa luo. Vain ahdistava elämänsalaisuus panee hänet kirjoittamaan: "Vielä kerran pyydän Teitä hartaasti vastaamaan kirjeeseeni, se on viimeinen toivoni".

Sanat saavat pontevan kaikkunsa Iisakin kirkon kupeelta. Siellähän on

Suomen Pyterlahdesta tuodut 48 graniittipylvästä yhä osana sitä Suomea, jonka on ollut määrä hukkuu venäläisen miljoonakaupungin hyörinään. Tuntematon heimosisaremmi Tatjana on oman kohtalonsa osalta – uskokaa tai älkää – samainen Euripideen näytelmän nainen, joka herää taistelutentillä Troijan raunioilla ja kysyy:

"Kuka olen minä täällä istumassa Kreikan kuninkaan portin suulla, nainen, jolla ei ollut kotia, istuskellen ypö yksin omaa kadotustaan itkien".

Ei sanaakaan tullut lehden lukijoilta selvitykseksi Tatjanan kyselyyn. Suvannon seudulla sotavuodet olivat kätkeneet liian monta arvoitusta. Esko Kallonen lehden toimituskunnasta arveli, että Haitemaan asema ei voinut ollakaan Tatjanan äidin kohtalokas pääteasema. Heimoveli Samppa Viskari oli jo kahdesti käyttänyt Tatjanaa Sakkolassa, mutta mitään selvää ei saatu Tatjanan äidin vaiheista.

Suvannon seutulaiset ovatkin päätellevinä, että Tatjanan äidillä on täytynyt olla hajamuistoja Sakkolan eteläpuolelta, Raudusta, jossa Petäjärven asema sai kokea kovia pommituksia. Toiveet ovat nyt kohdistuneet entisten rautulaisten perimätietoihin. Jospa sittenkin Tatjanalle avautuisi polku omiensa luokse?

- Sen Tatjanan tarina on jo meille opettanut, että pääsy menneiden sukupolvien luokse saattaa onnistua vain oman lapsuutemme neulansilmän lävitse. Lapsen katse ei ole niin ahdas, etteikö siihen lankeava valo olisi hänen ikuinen tiennäyttäjänsä myös ajassa taaksepäin katsottaessa, sanailee Veli Virkkunen.

- Tahtoisin sanoa tämän asian myös suulla suuremmalla, niin kuin runoili ja Rainer Maria Rilke tekee:

"Toivon, että minulle suotaisiin varmuus vain joistakin suurista ja yksinkertaisista seikoista. Tahtoisin tehdä muutaman kysymyksen, jollaisia lapset tekevät; ne eivät ulkopuolisille merkitse mitään, mutta suvun kannalta saavat minut samaistumaan niihin, jotka tuntevat syntyperänsä aina kymmenenteen polveen".

Kirkkokummuista julkistettiin kirja

Karjalan kirkkokummut - ennen ja nyt -niminen kirja julkaistiin huhtikuun lopussa. Paavo Koponen on koonnut teoksen yhteistyössä pitäjäyhteisöjen kanssa. Kirja kertoo luovutetun Karjalan kirkkojen historian. Mukana on kuvitusta sekä menneiltä vuosista että vanhojen kirkonpaikkojen nykytilasta.

Eräissä pitäjissä on vielä kirkko tai ainakin rapistuneet seinät kertomassa entisten asukkaiden historiasta, mutta useimmiten jäljellä on metsittynyt kivijalka ja autio kirkkokumpu. Eräät hautausmaat ovat jääneet teiden ja rakennusten alle, toiset ovat rytyisisenä metsänä tai täynnä venäläisten hautoja ja niiden rautaisia aitaauksia. Jotain kirkonmäki karjalaiset ovat päässeet kunnostamaan - kuten Sakkolan väki.

SUVANNON SEUTU JULKAISEE

jokaisessa numerossaan
suruviestit,
merkkipäivät,
hääpäivät, kastetut,
valmistuneet
yms. perheutiset.
Lähetä toimitukseen
teksti, tiedot
sukujuurista yms,
liitä mukaan
myös valokuva.
Os. Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37550 Lempäälä.
Puhelintiedustelut iltaisin
ja viikonloppuisin
p. 03- 3748 448.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä
Anneli Kuisma, Esteri Lopenen ja Aaro Viskari
Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.
Postilähetystistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

SAKKOLAN PITÄJÄ- JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjäjuhlavideo kesän
1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista
juhlallisuuksista Karjalan kotikunnilta hintaan 150 markkaa.

TILAUKSET:

Ilpo Kuparinen puh. 03- 3738 195, 254 0640 tai 0400 307 550

Videota voi myös noutaa Crane Video Oy:n toimipisteestä
Tampereen Näsilinnankatu 28

tai Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525.

Tilauksia otetaan vastaan myös Suvanto-Säätiössä.

PITO-KALAASI KY

Pitopalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902, 03-266 2002, 0400 548 526

**Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy
kesäkuun loppupuolella,
juhannuksen aikoihin.
Lehteen tarkoitettu aineisto pitää
olla toimituksessa 11.6. mennessä.**

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

*Seuraava lehti
ilmestyy
kesäkuussa.*

SUVANNON SEUTU

**Suvannon ympäristön
kotiseutulehti**

Ilmestyy vuonna 1999 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Lempäälä

Puhelin (03) 374 8448 iltaisin

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku